

TUT *da yaşam*

SAYI :1 KASIM/ARALIK 2019

Dutuyla, turizmiyle,
tarihiyle

TUT

www.tut.bel.tr

TUT *da yaşam*

İÇİNDEKİLER

05 TUT'U BİRLİKTE KALKINDIRACAĞIZ

12 GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE TUT

14 KOOPERATİFLEŞME ŞART

17 YAMAÇ PARAŞÜTÜ İLE TUT BİR BAŞKA GÜZEL

18 600 YILLIK AĞAÇ

19 TARİH KOKAN CAMİLER

20 YAYLA TURİZMİ İÇİN İDEAL ADRES TAŞ EVLER

22 HEM MESLEK ÖĞRETİYOR, İŞ SAHİBİ YAPIYOR

24 FAALİYETLERİMİZ

Tut Belediye Başkanlığı Adına Sahibi:
Mehmet Kılıç

İLETİŞİM :

Aynıye mah. Zübeyde Hanım cad. TUT/ADIYAMAN

0 416 441 20 02 (pbx) 0 416 441 25 41

Web adresimiz : www.tut.bel.tr

Mail adresimiz : info@tut.bel.tr

Yunus KIZILGÜNEŞ / Tut Kaymakamı

Dut diyarından merhaba

İLÇEMİZ 1954 yılına kadar köy statüsünde iken, bu tarihten sonra 9 Mayıs 1990 tarih ve 3644 sayılı kanun ile Besni İlçesinden ayrılarak ilçe olmuştur. Adıyaman'ın kuzeybatısında Doğu Torosların bir uzantısı olan Hacı Muhammet Dağı'nın eteklerinde kurulmuş ve bölge insanları tarafından "Yeşillikler Beldesi" diye anılır.

İlçemiz ismini İlçemizde en çok yetiştirilen dut meyvesinden almış olup, tarımsal ürün bakımından zengin bir çeşitliliğe sahiptir. Kuzeyinde Torosların uzantısı Hacı Muhammet dağı, güneyinde Göksu nehrinin arasında kalan ilçemiz doğal, coğrafi, tarihi ve kültürel değerleri ile sadece Adıyaman İlinin değil ülkemizin de güzel ilçelerinden biridir. Doğal Kaynakları ile Kültürel zenginliklerini daha etkin tanıtmak amacıyla, İlçemizde Dut festivali, yamaç paraşütü şenlikleri düzenlenmekte ve dünyanın sayılı termik hava sahasına sahip olmaktaki olup, çevre il ve ilçelerden çok sayıda yamaç paraşütü sporcusu ilçemize gelmektedir. İlçemizde yapılan yamaç paraşütü atlama sahası ile bu sporun ileriki yıllarda

daha da etkin bir şekilde yapılması ve adrenalin tutkunlarını ilçeye çekebilmek açısından çok önemli olacaktır.

İlçemizin yüksek yamaçlarında yaşayan Dağ Keçilerinin (belli bir yaşın üzerindeki ve belli bir kota dahilinde) avlanma yasağının kaldırılması ile birlikte, bu durum doğa sporları tutkunları için önemli bir fırsat olmuştur. İnanç Turizmi adına 1635 yılında IV. Murat döneminde yaptırılan Ulu camii, Şeyh Ali Baba Türbesi, Kızıltepe (Hüseyin Gazi) ve Evren Tepe (Güzeloğlan) ziyaretleri, Kültür Turizmi adına ise tarihi İpek Yolu üzerinde bulunan Vijne Köprüsü, Şovak Deresi ve doğa harikası Cıllaz Mesire alanı görülmesi gereken nadir yerlerden sadece birkaçıdır.

İleriki yıllarda turizme yapılacak yatırımlar İlçemizin kalkınmasına önemli katkı sunacaktır.

Bu çalışmanın ilçemizin tanıtımına önemli katkı sunacağını umuyorum, saygılarımla sunuyorum.

Belediye Başkanı Mehmet Kılıç mazeret üretmeden ilçeye hizmet yapmaktan yana...

TUT'U BİRLİKTE KALKINDIRACAĞIZ

SON YAPILAN SEÇİMLERDE GÖREVE SEÇİLEN MEHMET KILIÇ, 8 AYDAN BU YANA TUT BELEDİYE BAŞKANLIĞI GÖREVİNİ SÜRDÜREN BİR İSİM... MEHMET KILIÇ, TUT İLÇESİNİN EN ÖNEMLİ EKSİKLİĞİNİN TANITIM VE PAZARLAMA OLDUĞUNU BELİRTEREK, BUNU AŞMAK İÇİN PROJELER GELİŞTİRDİKLERİNİ SÖYLEDİ. KAYNAK YETERSİZLİĞİNDEN YAKINAN KILIÇ, İLÇENİN ACİL İHTİYAÇ GEREKTİREN PROJELERİNİ GERÇEKLEŞTİRMEK İÇİN, İZMİR VE ANKARA'DAKİ YEREL YÖNETİMLERLE "KARDEŞ BELEDİYE" MODELİNİ GELİŞTİRİP, BUNU TUT HALKINA HİZMETE DÖNÜŞTÜRECEKLERİNİ İFADE ETTİ.

SAYIN BAŞKAN, işlerinizi bırakıp, Tut'a belediye başkan adayı olmaya nasıl karar verdiniz. Neden Tut?

Burası bizim doğup büyüdüğümüz topraklar ve bu topraklara bir vefa borcumuz var. Yaklaşık 20 yıldır, vatandaşımızdan bu yönde talepler almaktaydım. Ben istedim ama ailem benim kadar sıcak bakmadı. Onların da Tut sevgisi bambaşka ama biz aile şirketiyiz. Onları da ihmal etmememiz gerekiyordu.

”

Turizm gelirlerimizi artırma niyetindeyiz. Taş evler yapılmıştı ilçemize. Bunun temel sebebi, ilçemize gelen yerli turistlerin konaklamasına yönelikti. Yamaç Paraşütü Şenlikleri düzenliyoruz. Şenlik için gelen misafirlerimizin buradaki barınma ihtiyacını karşılayabilirsek, ilçemize hem ekonomik, hem de tanıtım yönünden katkı sağlamış olacağız. Bu doğrultuda İpekyolu Kalkınma Ajansı, Kaymakamlık ve Belediye önemli bir mesafe kat etti. Uzun vadede bu çalışmalarımızın sonucunu alacağımıza inanıyorum.

Sonunda kıramadım. Kararımı verdim. Ailem de kararıma saygı gösterdi. Son seçimlerde aday adayı oldum. Partimizde uygun gördü. Süreç böyle başladı.

Daha önce siyasete girmeyi düşünmüş müydünüz?

1990-97 yılları arasında 7 yıl süreyle İlçe Başkanlığı yapmıştım. Dolayısıyla memleketimin sorunlarını biliyorum. Bu topraklarda çok çalıştım. Burada emekli oldum.

KÜLTÜR MERKEZİ VE DÜĞÜN SALONU SÖZÜ

Belediye Başkanı seçildiğiniz günden bu yana 8 ay gibi bir zaman geçti. Bu kısa zaman diliminde neler yaptınız?

Burası küçük bir ilçe ama önemli eksiklikleri var. Her istediğinizi, her zaman alamayabiliyorsunuz. Yapılması gereken çok iş var. Biraz mesafe almamız. Göreve geldikten hemen sonra

ilk etapta, yollara başladık. Parke taşı yaptık. Temizlikle ilgili çalışmalar yaptık. Kanalizasyonla ilgili sorunlarımız çıkıyor. İçme suyu v.s. bunları yeniliyoruz. Bir ay içerisinde 10 metre merdivenli, tam donanımlı itfaiye aracımızı teslim alacağız. Kısa vadede bunları

gerçekleştirdik ama uzun vadede yapacağımız farklı çalışmalarımız da mutlaka olacak.

Neler var uzun vadede?

Bay- bayan taziye evi, belediye konum evi, öğrencilerimiz için teknolojik donanımlı etüd merkezi kuracağız. Mezbahanemiz var ama çok eski. Ayrıca yeri çok merkezde kaldı. Halkımızın

kötü kokuya maruz kalmasını istemeyiz. Yeni mezbahaneyi yaparken, doğru bir planlamayla ilçe dışına taşımak niyetindeyiz. Önümüzdeki yıl projesine mutlaka başlamış olacağız. Kısa bir zaman süresinde de bitirmeyi planlıyoruz. Bir Düğün Salonu ve Kültür Merkezi yapacağız. İş Makinalarına ihtiyaçlarımız var. Makine ekipmanlarımızı güçlendireceğiz.

“KAYNAK SORUNUNU MUTLAKA ÇÖZECEĞİZ”

Peki, bunlar için yeterli kaynağınız var mı, kaynak sorununu nasıl çözmeyi planlıyorsunuz?

İlçem için mutlaka bir şeyler yapmalıyım. Hizmet için göreve geldim. Gerçekçi olmak gerekirse, belediyemize gelen ödeneğin büyük bölümü perso-

”

Genç nüfusumuz burada kalmak istemiyor. Yaşlı nüfus daha fazla. Gurbetçilerimiz var bir de. Onlar da yaz aylarında kalıp, tekrar dönüyorlar. Adıyaman ve Besni çevresinden ise bağ evi tarzında evler yaptırıp, yılın belirli aylarında burada kalmayı tercih edenler oluyor.

nel giderlerine gidiyor. Dolayısıyla kasamızda, hizmet üretecek kadar yok. Ancak paramız yok diye kaderimize razı olamayız. Bu konuda Ankara'ya yaptığım ziyaretlerde, temaslarım oldu. Bizden ekonomik olarak daha güçlü belediyelerle temaslar kurdum. Destek talep ettim. Olumlu geri dönüşler aldım. Mesela, Ankara Yeni Mahalle Belediye Başkanı Fethi Yaşar ile görüştük. Kendisinden Tut ilçemize Düğün Salonu ve Kültür Merkezi yapımı için söz aldık. 2020 yılında inşaatına başlamış olacağız. Ankara Büyükşehir Belediyesi Mansur Yavaş beyden bir adet kepçe, bir adet vidanjör, bir adet çöp toplama aracı ve bir adette cenaze nakil aracı sözü aldık. Bu ekipmanlar kısa süre içerisinde Tut ilçemizin makina parkına kazandırılmış olacak.

İzmir ile kardeş şehir projesi ne oldu?

Yaptığımız girişimler sonucunda ve

seçim sürecinde ilçemizi ziyaret eden Sayın Kemal Kılıçdaroğlu "Seçimi kazandığımız takdirde Tut ilçesine bir büyükşehir belediyesinin kardeş şehir yapacağız" sözü doğrultusunda İzmir Büyükşehir Belediyesi kardeş belediyeimiz oldu.

Tunç Soyer ile görüşebildiniz mi?

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer ile yakın zamanda bir görüşme yapmayı planlıyorum. Kendisini Tut ilçemize davet edeceğim. Burada kendisini misafir etmek isterim.

Kardeş şehir protokolünü imzalayıp kısa sürede hayata geçireceğiz. Tut halkı için ne yapsak azdır. Kendimizi yeterince ifade edersek, bu sıcak ilişkiyi, ilçemize hizmete dönüştürebiliriz.

"TUT'UN KALKINMASI PAZARLAMA VE TANITIMLA MÜMKÜN"

Sayın Başkanım; Dut, bu topraklar ve sizin için çok kıymetli bir ürün. Belediye olarak, yöresel ürünlerinizin daha aktif şekilde pazarlanmasına yönelik bir çalışmanız var mı veya olacak mı?

Elbette var. Daha fazlası da olacak. Şu anda dut meyvemizi tüccarlar gelip buradan alıyor. Gerek iç piyasaya, gerekse ihracata gönderilen ürünlerimiz var. Bunu daha etkin bir pazarlama tekniğiyle satmak istiyoruz. Daha önce yapılmış bir kooperatif var ama biz bunu güçlendireceğiz. Yöre halkımızın emeğinin karşılığını tam almasından yanayız. Biliyorsunuz dut çok sağlıklı bir meyve. Doktorlar ısrarla tavsiye ediyor. Bu şifa kaynağını daha geniş kitlelere Tut üzerinden yaygınlaştırmanın plan ve programı içerisindeyiz.

Kaymakam Yunus Kızılgüneş ve Başkan Mehmet Kılıç Tut'un kalkınması için birlikte çalışmalar yapıyor

İhracat kısmı zor değil mi?

Tabii ki zor. Sayın Kaymakamımızın da bu konuda destekleri var ve olmaya da her zaman devam edecektir. Onun içinde çalışma yapacağız. Birlik ve bütünlük içerisinde olursak, bu zorlukların üstesinden geliriz.

TAŞ EVLERİ VE YAMAÇ PARAŞÜTÜ...

Turizm ne ifade ediyor sizin için?

Aslında, bu çok önemli bir konu. Tu-

rizm gelirlerimizi artırma niyetindeyiz. Taş evler yapılmıştı ilçemize. Bunun temel sebebi, ilçemize gelen yerli turistlerin konaklamasına yönelikti. Yamaç Paraşütü Şenlikleri düzenliyoruz. Şenlik için gelen misafirlerimizin buradaki barınma ihtiyacını karşılayabilirsek, ilçemize hem ekonomik, hem de tanıtım yönünden katkı sağlamış olacağız. Bu doğrultuda İpekyolu Kalkınma Ajansı, Kaymakamlık ve Belediye önemli bir mesafe kat etti. Uzun

vadede bu çalışmalarımızın sonucunu alacağımıza inanıyorum.

“GÖÇÜN SEBEPLERİNİ ORTADAN KALDIRMALIYIZ”

Dışarıya göç veren bir ilçe konumunda Tut ilçesi, bunun sebepleri neler?

İstihdam sıkıntısı. Genç nüfusumuz burada kalmak istemiyor. Yaşlı nüfus daha fazla. Gurbetçilerimiz var bir de. Onlar da yaz aylarında kalıp, tekrar dönüyorlar. Adıyaman ve Besni çevresinden ise bağ evi tarzında evler yaptırıp, yılın belirli aylarında burada kalmayı tercih edenler oluyor.

Mehmet bey, ilçenin en önemli problemi nedir size göre?

Bana göre ilk sırada işsizlik problemi var. Az önce de bahsettiğim gibi, işsizlik problemini çözemediğimiz için, göç veren bir ilçe haline geliyoruz. Göçü önlemenin yolu da, işsizliği önlemekten geçiyor. İstihdama katkı sağlamak açısından Kaymakamlığımız

”

Biz bu göreve, ilçemize daha iyi hizmet vermek için geldik. Birlik olursak yapamayacağımız bir şey olamaz. Tut'un kalkınması için, elimizden ne geliyorsa yapacağız. Gerek dutumuzun tanıtımı, gerek turizm faaliyetlerimizin hızlandırılması, gerekse altyapı hizmetlerimizin hızlandırılması konusunda el ele vererek, ilçemizi birlikte kalkındırmak istiyoruz.

”

İlçem için mutlaka bir şeyler yapmalıyım. Hizmet için göreve geldim. Gerçekçi olmak gerekirse, belediyemize gelen ödeneğin büyük bölümü personel giderlerine gidiyor. Dolayısıyla kasamızda, hizmet üretecek kadar yok. Ancak paramız yok diye kaderimize razı olamayız. Bu konuda Ankara'ya yaptığım ziyaretlerde, temaslarım oldu. Bizden ekonomik olarak daha güçlü belediyelerle temaslar kurdum. Destek talep ettim. Olumlu geri dönüşler aldım.

bünyesindeki Halk Eğitim Merkezimiz aracılığıyla, İŞKUR destekli projeler de geliştirmektediriz.

Çözümüne yönelik neler yapılabilir?

Biz belediye olarak kaynaklarımız kısıtlı olduğu için personel alımı yapamıyoruz. Halk Eğitim Merkezi dönemler halinde zaman zaman projeler geliştiriyor. Köklü çözüm bulabilmek için, ilçemizde iş sahalarının açılması lazım. İşletmelerin sayısı artırılabilir.

“DOĞALGAZ BİZİM DE HAKKIMIZ”

Tut halkının doğalgaz özlemi ne

zaman son bulacak?

Elbette doğalgaz ile ısınmak, bizimde hakkımız. Her şeyden evvel bu bir ihtiyaç. Ancak buraya ulaşım, dağlık bir arazi olduğu için geçmişte mümkün olmamış. Bizim yeniden girişimlerimiz oldu. Nüfus yoğunluğuna da bakıyorlar. Eğer ikna edebilirsek, hükümetimiz de buna destek verirse, Tut halkını doğalgaza kavuşturmak isteriz. Ancak bahsettiğim gibi bu sadece tek başımıza bizim değil, hepimizin birlikte yapacağı bir konu. Bu konudaki şartları sonuna kadar zorlayacağız.

Eğitimde sıkıntılarınız var mı?

Şu anda okulumuz var. Gerekirse yeni okulumuzda yapılabilir. Bu konuda ciddi bir sıkıntı yok.

Son olarak neler söylemek istersiniz, Tut halkına vermek istediğiniz bir mesaj var mı?

Biz bu göreve, ilçemize daha iyi hizmet vermek için geldik. Birlik olursak yapamayacağımız bir şey olamaz. Tut'un kalkınması için, elimizden ne geliyorsa yapacağız. Gerek dutumuzun tanıtımı, gerek turizm faaliyetlerimizin hızlandırılması, gerekse altyapı hizmetlerimizin hızlandırılması konusunda el ele vererek, ilçemizi birlikte kalkındırmak istiyoruz.

TUT *da yaşam*

Geçmişten
günümüze

TUT

TUT, 1954 YILINA KADAR KÖY STATÜSÜNDE İKEN, 1954 YILINDA BELDE, 20 MAYIS 1990 TARİH VE 20523 SAYILI RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANAN 9 MAYIS 1990 TARİH VE 3644 SAYILI KANUN İLE BESNİ'DEN AYRILARAK İLÇE OLMUŞTUR.

İLÇENİN kuzeyinde Malatya-Doğanşehir ilçesi, doğusunda Adıyaman, batısında Gölbaşı ve güneyinde Besni ilçesi bulunmaktadır. Tut ilçesi Torosların uzantısı olan Güneydoğu Torosların eteklerinde, Akdağ'ın güneyinde yer alır. Yüzölçümü 350 km² olup arazi genellikle dağlık ve engebelidir. Deniz seviyesinden yüksekliği 1.050 metredir. Fırat'ın kolu olan Göksu çayı, ilçenin güneyinden geçmektedir. İlçenin kuzey kesiminde yayla iklimi

görülürken, güney kısmında ılıman bir iklim hüküm sürmektedir. Yazları sıcak ve kurak, kışları yükselti nedeniyle soğuk ve karlı geçmektedir. İlçe, 7 mahalle, 14 köy ve 7 mezradan oluşmaktadır.

Tut, Güneydoğu Torosların eteğinde kurulmuş çok eski bir yerleşim merkezidir. Güney ve Batı sınırı Göksu akarsuyu, doğu sınırı ise Şovak suyu ile çevrilidir. Tarihi çok eskilere dayanmaktadır. Kaşlıca ve Sürmen

yöresinde Tarihi eserlere rastlanmaktadır. Kurulan deresi yanında Ernişdere adında bir kale, bucağın batısında yer alan Sürmen'de ev kalıntıları, yatak yerleri ve mezarlar vardır. Ernişdere'de derenin sarp yerlerinde görülen su arkı ile Tut'tan Kaşlıca'ya doğru uzanan Gül Harığı yöresinin eskiden oldukça kalabalık bir yerleşim birimi olduğunu göstermektedir. İlçenin Çamlıca Mahallesi'nde yer alan tarihi Vijne Köprüsü, bugünde ayakta kalan görkemli yapısıyla eski dönemlerin kervan katarlarına Uzun dönem hizmet vermiştir. Göksu üzerinde halen görülmeye değer bir tarihi eser olarak duran bu köprüye benzer iki

TUT İLÇESİ NEREDEDİR?

İlçenin kuzeyinde Malatya-Doğanşehir ilçesi, doğusunda Adıyaman, batısında Gölbaşı ve güneyinde Besni ilçesi bulunmaktadır. Tut ilçesi Torosların uzantısı olan Güneydoğu Torosların eteklerinde, Akdağ'ın güneyinde yer alır.

bir kısmına oturtulmuştur. Yapılışındaki bu teknik sayesinde köprü, bugüne kadar ayakta kalmayı başarmıştır. Bugünkü Tut İlçesi'nin 1560 senesine ait Kanuni Sultan Süleyman döneminin tahrir defterindeki kayıtlara göre önemli bir yerleşim birimi olduğu anlaşılıyor. Yöredeki yerleşim, Oğuz boylarıyla Türkmen ve Yörük izlerini taşır. Bugünkü Havutlu köyünü Havut yapan veya onunla ilgisi olan yörük Türkleri kurmuştur.

Tut ve çevresinin tarihi çok eskilere dayanmaktadır. İlçenin batı tarafında bulunan ve Sürmen denen arazide 'Sürmene Taş Krallığı' merkezinin bulunduğu rivayet edilmektedir. Buranın depremden yıkılması ile Tut şimdiki yerine taşınmıştır. Başka bir söylentiye göre de Tut, Kaşlıca köyünün yerine kurulmuş ve burada Türklerle Rumlar beraber yaşamışlardır.

adet köprüsünün önceki yıllarda sel ve doğal nedenlerle yıkıldığı bilinmektedir. Vıjne Köprüsünün bir benzeri ise halen hizmet veren tarihi Şebker köprüsüdür. Bu köprü, İlçenin Tepecik Köyü ile Adıyaman'ın merkez Şerefi köyünü birbirine bağlayan yüzyıllarca ayakta kalmayı başaran önemli bir tarihi yapıdır. Şebker köprüsü, Şebker çayının dar ve kayalık

Tut, Güneydoğu Torosların eteğinde kurulmuş çok eski bir yerleşim merkezidir. Güney ve Batı sınırı Göksu akarsuyu, doğu sınırı ise Şovak suyu ile çevrilidir. Tarihi çok eskilere dayanmaktadır. Kaşlıca ve Sürmen yöresinde Tarihi eserlere rastlanmaktadır. Kurulan deresi yanında Ernişdere adında bir kale, bucağın batısında yer alan Sürmen'de ev kalıntıları, yatak yerleri ve mezarlar vardır.

TUT İLÇESİ BELEDİYELERİ COĞRAFİ BİLGİLERİ					
Belediye Adı	İl Merkezine Uzaklık	İlçe Merkezine Uzaklık	Rakım	Enlem	Boylam
TUT			1072 m	37,788699	37,909759

TUT İLÇESİ KÖYLERİ COĞRAFİ BİLGİLERİ					
Köy Adı	İl Merkezine Uzaklık	İlçe Merkezine Uzaklık	Rakım	Enlem	Boylam
AKÇATEPE	34 km	12 km	1010 m	37,81203	38,01804
BOYUNDERE	46 km	4 km	700 m	37,7694	37,93957
ÇİFTLİK	52 km	8 km			
ELÇİLER	35 km	22 km	630 m	37,78075	38,06789
HAVUTLU	62 km	5 km	744 m	37,76965	37,9127
KAŞLICA	41 km	5 km	944 m	37,80269	37,97312
KÖSELİ	24 km	23 km	730 m	37,76609	38,0422
MERYEMUŞAĞI	62 km	9 km	890 m	37,80285	37,85783
ÖĞÜTLÜ	27 km	14 km	720 m	37,76978	38,00281
TEPECİK	28 km	18 km	928 m	37,7997	38,05433
ÜNLÜCE			700 m	37,77966	37,97854
YALANKOZ	31 km	15 km	1067 m	37,80347	38,03785
YAYLIMLI	32 km	8 km	697 m	37,7673	37,9748
YEŞİLYURT	42 km	10 km	730 m	37,74363	38,0237

*Türkiye’de dut
üretiminde alan
bakımdan 2,
ürün bakımından
4.sıradayız*

KOOPERATİFLEŞME ŞART

ADİYAMAN’IN TUT İLÇESİ; DUT YETİŞTİRİCİLİĞİNİN ÖNEMLİ OLDUĞU BİR BÖLGE OLMAKLA BİRLİKTE, İLÇENİN ADI DA “DUT” TAN GELMEKTEDİR. TUT İLÇESİNİN 1400 RAKIMDA YER ALMASI SAYESİNDE, DUTLAR GÜN İŞİĞIYLA BESLENMEKTE VE SABAH AYAZINDA DA DOĞAL OLARAK KURUMAKTADIR. BÖYLECE DUTLAR HİÇBİR İŞLEM GÖRMEDEN TAMAMEN KENDİ DOĞALLIĞIYLA ÜRETİLMEKTEDİR.

TÜRKİYE’DE dut üretiminde alan bakımından 2. sırada, ürün bakımından ise 4. sırada bulunan ilçede dut, beyaz altın olarak değerlendirilmektedir.

BELEDİYE, KOOPERATİFLEŞMEKTEN YANA...

Belediye Başkanı Mehmet Kılıç, Tut’un önemli gelir kaynağı olan beyaz dutun yanında siyah dut ve urmu dut yetiştiriciliği de bir hayli geliştiğine söyledi. Kılıç, dut meyvesinden sadece pekmez değil, dut kurusunun da hazır hale getirilerek satışı yapıldığına dikkat çekti. Kılıç, dut meyvesinin tanıtım ve pazarlamasının daha etkin şekilde yapılabilmesi için markalaşma ve kooperatifleşmenin şart olduğunu açıkladı. Kılıç,

”

Tut ilçesinde, 1.900 dekarı kapama, 493 dekarı ise dağınık olmak üzere toplamda 2.393 dekarlık alanda dut yetiştiriciliği yapılmaktadır. Yılda toplam 487 ton kuru dut üretilmektedir. Ağaç başına ortalama 35 kilogram civarında kuru dut elde edilmekte. İlçe genelinde 29.000 civarında ağaç bulunurken, bunun 14 bini meyve veriyor, 15 bini ise meyvesiz ağaç olarak biliniyor.

bu doğrultuda çalışmalar yapacaklarını da ifade etti.

ÜRETİCİLER, PAZARI GENİŞLETMEK İSTİYOR

Eski Tut Belediye Başkanı ve dut üreticisi Cemal Avcı ise dut meyvesinden pekmez ve dut kurusunun yanı sıra, şekerleme yapıldığını da söyledi. Avcı, ilçede önemli bir yer tutan yöresel ürünler konusunda alacakları daha çok mesafe olduğunu belirterek “Bu anlamda ürün çeşidimizi artırıyoruz. İlçemizdeki dut meyvesinden Dut pestili ve cevizli sucuk yapmaktayız. Marmelat gibi alternatif ürünler yapıyoruz. Nar pekmezinde de üretime başladık. Civar köylerden elde ettiğimiz yöresel ürünleri de burada pazarlayarak, hem ilçe ekonomisine hem de istihdama dönüştürüyoruz. Hedefimiz bu pazarı büyütürük, Türkiye genelinde önemli bir tedarik merkezi konumuna gelebilmek” dedi.

YURT DIŞINA BİLE GÖNDERİLİYOR

Binlerce dut meyvesi ağaçından silkelenen dutlar yer ile temas etmeden

Tut Belediye Başkanı Mehmet Kılıç, Eski Tut Belediye Başkanı ve dut üreticisi Cemal Avcı

melefelere (bez parçaları) dökülüyor. Temizlenen dutlar daha sonra ezilerek kaynatılıyor. Kazanlarda kaynatılan dut şerbeti daha sonra süzülerek alüminyum tepsilerde güneşe bırakılıyor. Üzerleri bez ile kapatılan ve el değmeden üretilen dut pekmezleri daha sonra paketlenerek yurt içi ve yurt dışında satışa sunuluyor.

DUT YETİŞTİRİCİLİĞİ İLE İLGİLİ BİLGİLER...

Tut ilçesinde, 1.900 dekarı kapama, 493 dekarı ise dağınık olmak üzere toplamda 2.393 dekarlık alanda dut yetiştiriciliği yapılmaktadır. Yılda toplam 487 ton kuru dut üretilmektedir. Ağaç başına ortalama 35 kilog-

Binlerce dut meyvesi ağacından silkelenen dutlar yer ile temas etmeden mefelerle (bez parçaları) dökülüyor. Temizlenen dutlar daha sonra ezilerek kaynatılıyor. Kazanlarda kaynatılan dut şerbeti daha sonra süzülerek alüminyum tepsielerde güneşe bırakılıyor. Üzerleri bez ile kapatılan ve el değmeden üretilen dut pekmezleri daha sonra paketlenerek yurt içi ve yurt dışında satışa sunuluyor.

ram civarında kuru dut elde edilmekte. İlçe genelinde 29.000 civarında ağaç bulunurken, bunun 14 bini meyve veriyor, 15 bini ise meyvesiz ağaç olarak biliniyor.

Alan bakımından Türkiye'de 20 bin dekar civarında dut bahçesi bulunuyor. Bunun 2.400 dekarı Adıyaman'da yer alıyor.

DUT'UN FAYDALARI...

Dutgiller yani Moraceae familyasından Morus cinsini oluşturan ağaç türüne Dut denilmektedir. Antiseptik ve antioksidan özelliği ile kanı sağlıklı tutan ve yüksek lif içeriğiyle şifa kaynağı olan Dut; geleceğin en önemli tedavi edici besinleri arasında gösterilmektedir.

Yaygın olarak yetiştirilen dut türleri; Morusalba (beyaz dut), M. nigra (karadut) ve M. rubra (kırmızı veya mor dut) olsa da; Ak Dut, Çin Dutu, Afrika Dutu, Moğol Dutu, Teksas Dutu, Himalaya Dutu, Ihlamur Yapraklı Dut gibi birçok farklı dut türü bulunmaktadır.

• Doğal antibiyotik ve antiseptik

tiktir.

- Kanı temizler, kan dolaşımını düzenler.
- Kandaki iltihabı kurutur.
- Kan basıncını düzenler, pıhtılaşmayı engeller.
- Egzama gibi deri hastalıklarına iyi gelmektedir.
- Zengin miktarda demir içerdiği için kansızlık sorunlarını giderebilir.

• Karaciğeri ve böbrekleri toksinlerden temizler ve aşırı yorulmalarını engeller.

- Bağışıklık sistemini güçlendiren doğal bir besin kaynağıdır.
- Kolesterolü dengede tutar.
- Demir, kalsiyum, potasyum, magnezyum, manganez ve bakır dahil olmak üzere günlük besinlerin çoğunu sağlamaktadır.

- Şeker yerine tüketildiğinde şeker hastalığından korur.
- Böbreklerin yağını besler.
- Boğaz şişkinliğine, çiçek ve kızamık hastalıklarına şifalıdır.
- Mideyi ve bağırsakları güçlendirir, idrarı söktürücü etki yapar.
- Soğuk algınlığından kaynaklanan boğaz ağrılarına faydalıdır.

Yamaç Paraşütü ile **TUT** bir başka güzel

HAVA SPORLARI ARASINDA EN POPÜLER OLANLARDAN BİRİ KUŞKUSUZ YAMAÇ PARAŞÜTÜ... YAMAÇ PARAŞÜTÜ, TUT İLÇEMİZDE DE ÖNEMLİ BİR SPOR AKTİVİTESİ HALİNE GELMEYİ BAŞARDI.

Tut Kaymakamlığı'nın öncülüğünde Tut Havacılık ve Spor Kulübü'nün organizasyonu ve Tut Belediyesi'nin katkılarıyla düzenlenen Yamaç Paraşütü şenliklerine Türkiye'nin çeşitli illerinden onlarca sporcu katılıyor.

DOĞU VE GÜNEYDOĞU'NUN yamaç paraşütü merkezi olma yolunda emin adımlarla ilerleyen ilçemizde, Yamaç Paraşütü Şenlikleri de yapılmakta. Tut Kaymakamlığı'nın öncülüğünde Tut Havacılık ve Spor Kulübü'nün organizasyonu ve Tut Belediyesi'nin katkılarıyla düzenlenen Yamaç Paraşütü şenliklerine Türkiye'nin çeşitli illerinden onlarca sporcu katılıyor. Yamaç paraşütüyle ilçenin tanıtımına katkı sağlanırken, aynı zamanda yayla turizminin geliştirilmesi yönünde de gayret gösteriliyor.

600 yıllık ağaç

Tut'ta bulunan ve 'anıt ağacı' olarak tescillenen doğal tabiat varlığı ilçenin simgesi olarak biliniyor.

ŞANLIURFA Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu tarafından tescilli olan ve 600 yıllık olduğu tahmin edilen çınar ağacı, korunması gereken tabiat varlıkları arasında yer alıyor. Gövdesi 5.40 metre olan çınar ağacının uzunluğu 45 metre yüksekliğinde... Yaşı, tepe çapı, gövde çapı, boy uzunluğu gibi kriterlerle, kendi türünün standartlarının çok üzerinde olan ağaç, önemli tabiat varlıkları arasında yer alıyor. Meydana ismini veren çınar ağacı, heybetli yapısıyla büyüleyen bir görüntüye sahip. Çınar Ağacı, Tut'a gelenlerin ilk uğrak yerlerinden de birisi olarak dikkat çekiyor. Kimi ziyaretçiler, önünde fotoğraf çektirirken, gölgesinde uzun süre oturup, dinlenmeyi tercih edenler de var. Tarihi ağaç, Tut'un geçmişten günümüze doğa sevgisini de ortaya koyuyor.

Tarih kokan camiler

Oldukça şirin bir görünümde olan, aynı zamanda önemli bir dut üretim merkezi olan Tut'un en önemli özelliklerinden birisi de, tarihi yapıları olarak karşımıza çıkıyor. Tut ilçesindeki camilerin tarihi de çok eskilere dayanıyor. Ulu Cami, 1634 yılında yapılmış bir Osmanlı eseri olarak dikkat çekerken, Salah camisinin de 1630 yılında yapıldığı tahmin ediliyor.

ULU CAMİ...

1634 tarihinde yapılmış bir Osmanlı eseridir. Toplam 800 m2 si cami olarak kullanılmaktadır. Cami iç kısmı 12 sütun üzerine kurulmuş olup, taş sütunlar Osmanlı motifleri ve desenlerle simetrik süslenmiştir. Son tamirata 1953 yılında yapılmıştır. Minaresi taştan yapılmış olup tek şerefedir. Caminin banisi Abdurrahman Erzincanî'nin oğlu Mehmet (Şih Ali Baba) olarak bilinmektedir.

SALAH CAMİ...

Salah Camisinin 1630 tarihinde yapıldığı tahmin edilmektedir. Bir çok defalar yıkılıp yeniden yapıldığından tarihi özelliklerini büyük ölçüde kaybetmiştir. 3-Musalla Cami:1913 yılında yaptırılan cami daha sonra çeşitli tarihlerde tamir görmüştür. Tek şerefli minaresiyle İlçenin tarihi eserleri arasında önemli bir yere sahiptir. Özellikle işlemeli ahşap iç yapıları estetik özelliği haizdir.

Yayla turizmi için ideal adres **Taş Evler**

1050 rakımlı Tut İlçesinin kuzeyinde bulunan Hacı Mammet Dağı eteklerine yapılan taş evler, turizmin yanında ihtiyaç anında da kullanılabilir durumda.

ÜLKEMİZİN FARKLI BÖLGELERİ, SAHİP OLDUKLARI İKLİMSEL ÖZELLİKLER NEDENİYLE, YAYLA TURİZMİ İÇİN OLDUKÇA ELVERİŞLİ. BU ADRESLERDEN BİRİSİ DE, ÖZELLİKLE DOĞU VE GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE, BÖYLE BİR MEKAN ARAYANLAR İÇİN EN İDEAL ADRESLERDEN BİRİSİ DE TUT İLÇESİ...

TUT ilçesinde, yayla odaklı turizmi geliştirmek adına, yamaç paraşütü ve doğa sporları için uygun alanlar olduğu için yerel yönetim ve İpekyolu Kalkınma Ajansı, bunu desteklemek adına 2013 yılında Taş Evler projesini geliştirdi. Özellikle konaklamak için gelen ziyaretçilerin kalış sürelerini uzatmak amacıyla yapılan 11 adet Taş Ev, Tut ilçesinin turizm potansiyeli için büyük önem taşıyor.

1050 rakımlı Tut İlçesinin kuzeyinde bulunan Hacı Mammet Dağı eteklerine yapılan taş evler, turizmin yanında ihtiyaç anında da kullanılabilir durumda. Yamaç paraşütü ve Dut Festivali gibi etkinliklerde ilçeye gelen davetlileri ağırlamak için yapılan Taş Evler Amerikan mutfaklı salon, yatak odası, banyo ve tuvaletten oluşuyor.

Adıyaman'ın en fazla kurs açan
Halk Eğitim Merkezi Tut ilçesinde...

HEM meslek öğretiyor, iş sahibi yapıyor

TUT HALK EĞİTİM MERKEZİ'NDEKİ KURLARA KATILAN KURSİYERLER, HEM MESLEK ÖĞRENİYOR, HEM DE AİLE BÜTÇELERİNE KATKI SAĞLIYOR.

HALK Eğitim Merkezi bünyesinde kursiyerlerin ürettiği el emeği göz nuru ürünler, aynı zamanda ilçedeki bir sergi merkezinde alıcılarıyla da buluşuyor.

Merkez bünyesinde Ahşap Boyama, Ahşap Oymacılık, Ahşap Kakmacılık, Ahşap Yakma, Ahşap Oyuncak, Ahşap Masa ve Sehpa, Filografi, Üç Boyutlu Resim (Rölyef) ve Ev Tekstili gibi branşlarda Mesleki kurslar düzenleniyor.

Tut Halk Eğitimi Merkezi Müdürü Mehmet Mustafa Uyar, Adıyaman il genelinde İş-Kur'a bağlı istihdam garantisiz kurslarda en fazla kurs açan Halk Eğitim Merkezi'nin Tut ilçesi olduğunu belirterek, Tut halkının kendilerine tanınan bu imkanlardan her zaman en verimli şekilde faydalanmayı tercih ettiğine dikkat çekti. Uyar, İş-Kur ile iş birliği kapsamında açılan kurslar sayesinde 2 Milyon liranın aile büt-

çesine kazandırılmasının sağladığını da açıkladı. Kursların sadece ekonomik getiri sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda meslek öğrettiğini de belirten Uyar "Kadınlarımız, meslek öğrenmekle beraber, el sanatları alanında da kendilerini geliştirmiş, aynı zamanda sosyalleşmeleri de sağlanmıştır. Halk Eğitim olarak çocuklar için bağlama ve gitar kursları ile müzik; mua tai ve judo kurslarıyla da çocuklarımızı sportif anlamda desteklemekteyiz. Spor salonumuzda bay ve bayanlara farklı zaman dilimlerinde plates ve fitness kurslarımız söz konusudur. 2017 Ocak ayında açtığımız spor salonu halkımıza hizmet vermeye devam etmektedir. Destekleme ve Yetiştirme Kurslarıyla da üniversiteye hazırlanan öğrencilerimizi üniversite sınavlarına hazırlamaktayız" dedi.

Merkez bünyesinde Ahşap Boyama, Ahşap Oymacılık, Ahşap Kakmacılık, Ahşap Yakma, Ahşap Oyuncak, Ahşap Masa ve Sehpa, Filografi, Üç Boyutlu Resim(Rölyef) ve Ev Tekstili gibi branşlarda Mesleki kurslar düzenleniyor.

Kadınlarımız, meslek öğrenmekle beraber, el sanatları alanında da kendilerini geliştirmiş, aynı zamanda sosyalleşmeleri de sağlanmıştır.

**Belediyemizin
yakın zamanda
araç parkına
katacağı araç
ve makina
ekipmanları**

Bağcılar sokak

Haydar Büyükboğa Sok. menfez çalışması

Cumhuriyet Mahallesi Çiğdem sokak

Haydar Büyükboğa Sokak

Fethiye Akçapınar Sokak

Kardelen Sokak menfez çalışması

TUT *da yaşam*

1954

